Obsah

0 Úvod 7
1 Základní poznatky o technice duševní práce 8
1.1 Umění učit se 8
1.2 Organizace studijní činnosti 8
1.3 Práce s tištěným textem - s literaturou a odbornými informacemi - základ studijní práce 9
2 Informace, teorie informace: informatika, informační věda 11
2.1 Pojem informace 11
2.2 Odborné informace 11
2.3 Šíření informací 12
2.3.1 Informace se šíří prostřednictvím jazyka 12
2.3.2 Šíření odborných informací 12
2.3.3 Přenos informací - komunikace 12
2.4 Informace a informační obory 12
3 Poznatky o informačních pramenech a jejich využívání: primární, sekundární a terciární prameny 14
3.1 Definice informačních pramenů 14
3.1.1 Informace přenášené energií 14
3.1.2 Informační prameny přenášené prostřednictvím hmoty 14
3.2 Členění informačních pramenů (dokumentů) 10, 12 14
3.3 Členění tištěných informačních pramenů (dokumentů) 15
3.3.1 Primární tištěné prameny (dokumenty) 15
A. Knihy a brožury 15
1. Knižní monografie 15
2. Jednorázové sborníky 15
3. Encyklopedie (naučné slovníky) 16
4. Příručky 16
5. Učební texty 16
6. Slovníky (lexikony) 17
B. Periodický tisk 18
1. Časopisy 18
2. Periodické sborníky 18
3. Ročenky 18
4. Noviny 19
5. Ostatní periodika 19
C. Speciální dokumenty 19
1. Patentový dokument 19
2. Normativní dokumenty 19
3. Firemní literatura 20
4. Výzkumné a technické zprávy a studie 20
5. Vědeckokvalifikační práce 20
6. Materiály z konferencí 20
7. Separáty (zvláštní otisky) 20
8. Rukopisy a staré tisky; archiválie 20
3.3.1.1 Ústní informace 21
3.3.2 Sekundární prameny (dokumenty) 21
Druhy sekundárních pramenů (dokumentů):
1. Bibliografie neboli bibliografické soupisy 21
1.1 Národní bibliografie 22
1.2 Rešerše 22

1.2.1 Druhy rešerší ... 23
1.2.2. Význam rešerší ... 24
1.3 Referátové (abstraktové) časopisy ... 24
1.4 Další sekundární prameny (dokumenty) ... 25
1.4.1 Rejstříky ... 25
1.4.2 Druhy rejstříků ... 25
3.3.3 Terciární prameny (dokumenty) ... 25
4 Orientace v informačních soustavách a systémech:
soustava knihoven, informačních středisek VTEI a služby, které uživatelům poskytují .. 26
4.1 Soustava VTEI ... 26
4.1.1 Knihovny ... 26
4.1.2 Střediska VTEI ... 27
4.2 Služby poskytované uživatelům ... 28
4.2.1 Knihovnicko-informační služby, jejich druhy a rozsah ... 28
4.2.1.1 Výpůjční služby ... 28
4.2.1.2 Bibliograficko-informační služba (BIS) ... 29
4.2.1.3 Služba typu „Current Contents" (CC) ... 29
4.2.1.4 Adresní informování ... 29
4.2.2 Dokumentografický fond knihoven a informačních pracovišť ... 29
4.2.2.1 Katalogy knihoven ... 30
4.2.2.2 Kartotéky ... 31
4.2.3 Rešeršní služby ... 32
4.2.4 Publikační služby ... 32
4.2.5 Služby zvané studijně rozborová činnost ... 32
4.2.6 Překladatelské služby ... 33
4.2.7 Reprografické služby ... 33
5 Samostatná studijní práce ... 34
5.1 Studijní proces ... 34
5.2 Racionální studium ... 35
5.3 Technika a metody racionálního studia ... 36
5.3.1 Získávání a shromažďování studijní literatury ... 36
5.3.2 Osobní dokumentace ... 36
5.3.3 Racionální metody čtení ... 37
5.3.4 Racionální metody psaní poznámek ... 39
a) Zapisování mluveného slova.
Poznámky z přednášek, seminářů a konzultací ... 39
b) Zpracování poznámek z prostudované předepsané
a doporučené literatury. Zaznamenávání a uchovávání informací ... 40
1. Tvorba poznámek ... 40
1.2 Záznamy o poznatcích ... 41
1.2.1 Sloupcový rejstřík ... 41
1.2.2 Tematické karty ... 41
1.3 Záznamy poznatků ... 42
1.3.1 Citáty ... 42
1.3.2 Přehledy ... 42
1.3.3 Výpisky (excerpce) ... 43
1.3.4 Teze ... 43
1.3.5 Konspekty ... 43
6 Příprava a zpracování odborného pojednání ... 45
6.1 Práce s informacemi - základní předpoklad tvorby odborného pojednání ... 45
6.2 Struktura odborného pojednání ... 46
6.3 Grafické členění psaného odborného textu ... 46
6.4 Diplomová práce ... 47
6.4.1 Vypracování diplomové práce ... 47
6.4.2 Struktura diplomové práce ... 48
6.4.3 Úprava čistopisu diplomové práce ... 49
6.5 Mluvený (ústní) projev ... 49

6.5.1 Odborné projevy 49
6.5.2 Hlavní zásady, jichž je třeba dbát při přípravě, vypracování a přednesení mluveného projevu 50

Seznam použité, citované a doporučené literatury 51
Slovníček pojmů z oblasti vědeckých, technických a ekonomických informací 53

Seznam příloh:
Příloha I. Hlavní kategorie společenských informací 65
Příloha II. Ukázka z abecedního rejstříku deskriptorů a nedeskriptorů k odvětvovému tezauru oblasti výchova, vzdělávání, školství, pedagogické vědy (vyd. Praha, ÚK-OBIS PeF UK 1986) 66
Příloha III. Informační procesy, probíhající v komunikačním systému 67
Příloha IV. ČSN 010195 Bibliografický (dokumentační) a katalogizační záznam - ukázka titulního listu čs. státní normy 68
Příloha V. Ukázka anotovaného bibliografického záznamu 69
Příloha VI. ČSN 010194 Pravidla pro vypracování referátů(abstraktů) z odborné literatury - základní ustanovení 72
Příloha VII. Ukázka zpracování rešerše 74
Příloha VIII. Příklad rejstříku typu KWIC 78
Příloha IX. Příklad rejstříku typu KWOC 78
Příloha X. Ukázka objednacího lístku na knihu 79
Příloha XI. Žádanka meziknihovní výpůjční služby (MVS) 80
Příloha XII. Ukázka mezinárodního desetinného třídění 81
Příloha XIII. Přehled reprografických technik 84
Příloha XIV. ČSN 010197 Bibliografické citace 85
Příloha XV. Příklady bibliografické citace podle ČSN 010197 91
Příloha XVI. Abecední řazení - ukázka ČSN 010181 95
Příloha XVII. Nejdůležitější Československé státní normy v oblasti VTEI 97
Příloha XVIII. Ukázka konspektu odborného textu - práce posluchačky 1. ročníku PeF UK (šk. rok 1991/92) ke klasifikovanému zápočtu z předmětu Informační výchova 98